

Prazne arhivske police, kje so arhivi?

Spoštovani!

Kot že rečeno, smo se v Gibanju OPS odločili vstopiti v referendumsko kampanjo zato, ker drugače nismo dobili možnosti, da bi povedali javno preko sredstev množičnega obveščanja, kar bi narod moral izvedeti. Kdor je spremljal naš protest pred RTV SLO, ve, da smo imeli dogovor z glavno urednico TV SLO, da bo v aprilu pripravila oddajo, da bomo svoje poglede na stanje v Sloveniji in predloge za rešitve predstavili predstavniki različnih civilnih iniciativ. Ker je očitno delala račun brez krčmarja, od tega, kar je obljubila v našo kamero, ni bilo nič. To nas je potem spodbudilo, da se vključimo uradno v referendumsko kampanjo, ki teče zaradi novega zakona, ki ga predlaga vlada o arhivskem gradivu, s katerim želijo dodatno onemogočiti vpogled v arhivsko gradivo UDBE, ki je še na voljo. Vemo, da je 80% tega arhiva bilo leta 1990 uničenega ali pa skritega.

Včeraj, 2.06.2014, se je naša predstavica Andreja Repše udeležila klepetalnice na internetnem portalu MMC RTV SLO, na katerem je odgovarjala 40 minut na vprašanja obiskovalcev teh spletnih strani. Pogovor je tekel takole:

Lepo pozdravljeni v klepetalnici z Andrejo Repše. Vprašanja lahko že zastavljate!

Kako bi morali volivci po vašem mnenju odločiti na referendumu? Za kaj se zavzimate vi?

Najprej lepo pozdravljeni in hvala za vprašanje, volivci bi se najprej morali vprašati, kje je 80% arhivov, sicer pa zakaj bi skrivali junaštva iz prejšnjega režima.

zdravo, zakaj bi se mladi morali udeležiti referendumu?

Arhivi so del kulturne dediščine, ne samo naše nacionalne, pač pa del svetovne kulturne dediščine, in je prav in nujno, da se tudi mladi seznanijo s pravo zgodovino. Iz arhivov se namreč vidi in razbere marsikaj, v učbenikih tega ne boste našli.

Je vprašanje arhivov sploh smiselno glede na to, da bi bilo (op splošni zanikrni politični situaciji) smiselno ozirati se na prihodnost? So arhivi res največ, kar lahko Slovenija politično ponudi svojim prebivalcem?

Dokler ne bomo poznali preteklosti, ne moremo razumeti sedanjosti, ne moremo graditi prihodnosti. Lahko jo samo sanjamo. Je pa res, da mnogi želijo iz arhivov narediti neko nepomembno zadevo, da bi šla čimprej mimo in brez posledic.

Kaj sporočate tistim, ki jih se z zgodovino ne bi ukvarjali?

Se vi tudi ne bi ukvarjali z iskanjem resnice o tem, kdo, zakaj, kje je ubil vašega očeta, deda, sorodnika? Ali bi tudi v primeru ropa vašega doma rekli, pustimo preteklost, glejmo naprej?

Ali ste že kdaj bili v kakšnem arhivu? Kako so vaši vtisi? Vas je kaj zmotilo?(če ste bili seveda).

V arhivu sem bila, ja. Vtisi? Nekateri so zelo pod nadzorom, nekateri pa lahko počnejo marsikaj,

pa se nič ne zgodi.

Arhivi vsekakor morajo ostati odprti, saj sem prepričana, da ni kaj skrivati, če je preteklost čista kot se uradno predstavlja. Glede na to, da so nas leta 1945 osvobodili in smo imeli "krasen" sistem (kar nas nekateri hočejo prepričati), naj se to odprto pokaže tudi z dokumenti. Zakaj bi jih torej za javnost zaprli?

Z zgodovino je pa tako: kdor se ne zanima za zgodovino, ki je naša najboljša učiteljica, tvega, da se mu ta ponovi, ne enkrat, pač pa večkrat, v tistem delu, kjer je bila tragična. Kdor ne pozna svoje zgodovine, ne pozna korenin, in je tako bolj ranljiv. To je podobno kot ne bi vedel, kje si doma, niti kdo ti je mati.

Treba se je vprašati, zakaj ne poznamo prave zgodovine? Komu je to v interes?

Kako je z arhivi urejeno v tujini, kakšna je praksa?

Za primer dam Češko, ki ima arhive odprte. Vendar menim, da imamo nekoliko drugačen problem kot v tujini. Prejšnja država je bila totalitarna, prešli smo v "demokracijo", in ravno v prehodu bi morali razčistiti, kako je prejšnji sistem deloval, danes pa mnogi še vedno ne vedo, kaj je bila udba. To so še vedno tabu teme. Tudi zaradi tega, ker je bila dostopnost arhivov ovirana in ker se o tem v medijih nismo odprto pogovarjali.

Brez razčiščenja preteklosti ne moremo razumeti sedanjosti in ne moremo naprej. Kdor poziva k gledanju naprej, se preteklosti zelo boji.

Sicer pa živimo v Sloveniji in menda znamo presojati, kaj je prav in kaj ne. Zakaj bi se ozirali na sosede? Ali tako ravnamo pri reševanju družinskih zadev? Včasih so sicer tudi dobri zgledi, dobre je pametno posnemati, a svoje probleme moramo reševati sami na nam primeren način.

Glede na to, da pravite, da je od preteklosti odvisna prihodnost, mi prosim razložite korelacijo med arhivi in brezposelnostjo mladih oziroma kako bo poznavanje preteklosti rešilo vprašanje prihodnosti?

Če vemo, kdaj se je že začela negativna kadrovska selekcija v Sloveniji, katera se nadaljuje še danes, potem razumemo, zakaj smo danes kjer smo. Gre za posledice negativne kadrovske selekcije! Vse to, kako in kaj, je zapisano v arhivih. Problemi Slovenije imajo veliko daljšo brado kot nekateri želijo predstaviti. Kdaj se recimo postavila pravična pravna država?

Pardon, kdaj se je postavila

In na katerih ključnih točkah bi se morala?

Zakaj se vam zdi, da vstajniki ne podpirajo svojih zahtev po "več demokracije" in referendumu nasprotujejo? Je med vsemi vstajniki tako vzdušje?

T.i. vstajniki, ki ste jih videli v medijih in katere so promovirali mediji, so na povodcu. Ste kdaj

slišali za nas v zadnjih 10 letih kot "vstajnike" iz medijev? Sicer vstajnikov zdaj ni več, so že stranke iz vstajniških vrst. Torej?

Po vašem mnenju novela zakona arhive zapira ali odpira?

Zapira. In vsak tak poseg je še eden od slepilnih manevrov za zapiranje, ko moramo vedeti tudi, da smo nedolgo v Sloveniji že odločili, da se arhivi ne zapirajo. Prepričana pa sem, da bi morala biti glavna tema pogovora, kje je preostali del arhivov, ki jih ni. In zakaj jih ni. Pa tudi kje so, ker baje so.

Hvale vredno razmišljanje imate o zgodovini, pri nas res zgloda da bi jo radi pozabili le zakaj ? kaj bi radi skrili ?

Bravo!

Očitno se preteklosti nekateri, takšne kot je bila, zelo bojijo, zato seveda kričijo "Glejmo naprej!" A včasih jim pa ustreza za polaganje vencev, pa jokanje pred Hudo jamo....Več preberite na strani Gibanja OPS.

Bi podprli naslednje predloge: 1.Mladi smo, ukvarjajmo se s prihodnostjo. 2.Obsojenci v zapor, levi in desni. 3.Katere so prioritete za izboljšanje stanja v prihodnje? Kje so vzroki za porobleme? Bomo rešitve našli v arhivih? Poznate g. Leljaka in njegovo življensko zgodbo od blizu? Mu glede na znanan dejstva zaupate? 5.Arhivi niso tako pomembni, če smo zdržali toliko let lahko tudi trenutno, ko je povsem jasno zakaj in zaradi katerih arhivov jih nekateri vlečejo na površje, šemalo počakajo.

Vas recimo ne poznam. Takoj, ko se zavzemajo za isto stvar tudi Irgl, Grims, Janša....vam to ne prižge rdeče luči? To so vendar ljudje, ki so se že v zgodnjih mladostniških letih odločili, da želijo biti politiki. Ljedje so pri rosnih 16 vedeli, da bi radi bili politiki. Oni ne bi delali. bili bi politiki. ?? Kako ste lahko na tako enaki liniji?

Jasno je, da je treba misliti na prihodnost. A brez trdnih temeljev danes lahko o njej samo sanjate. Vso odgovorni za zločine in škodo narodu bi morali sestiti na zatožno klop, levi in desni, a vprašanje je, kdo jih bo danes zaprl? Vzroki za probleme...Vzemite v roke Ščekovo knjigo Drugačna politika ali berite na straneh Gibanja OPS, razlaga bi bila preveč obsežna, lahko se obrnete na nas tudi preko e-pošte, bomo pojasnili, kar vas bo zanimalo. Z g. Leljacom smo imeli kontakte, vendar žal neuspešno. Pelje neko svojo zgodbo, polovičarsko. Očitno v simbiozi z SDS. Arhivi so pomembni. Zakaj nas predalčkate? Prosim, preberite navedeno.

Menite, da so dokumenti v arhivih popolni in pristni? Se da na takšnih osnovah sklepati o dejanskih dogodkih?

Mnogi so, mnogih ni, obstaja pa literatura prezrtih, zamolčanih prič, ki so skozi svoje izkušnje opisali doživljanje tako opevanega prejšnjega režima. Če preberete zapise Angele Vode, Alberta Svetine, Janka Mačka, Franca Jeze, pa še bi jih lahko naštevala, se vam lahko posveti. Vprašanje: zakaj skrivati junaštva, če so res bila junaštva?!? Koga toliko skrbi ta preteklost in

kriči, naj se gleda naprej, ste kdaj pomislili?

Gostji se zahvaljujem za odgovore, uporabnikom pa za vprašanja! Lep dan še naprej!

Iz tega se zagotovo da razumeti, kaj je problem, kar se tiče arhivskega gradiva, ki je del naše in tudi svetovne kulturne dediščine.

Danes, 3. junija 2014, bo naša stališča na Radiu SLO 1 v studiu ob 17-ih zastopal gospod Štefan Perkič

Vabimo vas, da pogovor poslušate neposredno, če boste pa zamudili, bo posnetek objavljen [I UKAJ](#)

V četrtek ob 20.00 bo soočenje mnenj na TV SLO 1, kjer bo stališča Gibanja OPS predstavil gospod Ladislav Troha,

predsednik gibanja. Drugih vabil pa za enkrat od drugih medijev nismo prejeli.

Zahvaljujemo se, ker spremljate, kar utegneta, in si tudi z našo pomočjo ustvarjate o nekaterih stvareh svoje mnenje.

"Arhivom se že od časa antike pripisuje velik pomen. Grki in Rimljani so jih shranjevali na varno, včasih celo v templje, srednjeveški vladarji pa so jih spravljali v svoje gradove, kjer so jih varovali debeli zidovi. Čemu vse to? Arhivi namreč hranijo pomembne pravne in zgodovinske dokumente, ki so nekakšno znanje vladanja.

Arhivsko gradivo je eden izmed temeljev moči in vpliva, zato ob političnih prevratih ali v revolucijah zanj obstajata le dve možnosti: lahko ga uničimo ali obdržimo. V prvem primeru bi pometli s prejšnjim režimom vladanja in napravili prostor za nov čas, čas pozabe in odpuščanja. V drugem primeru pa bi imeli možnost proučevati prejšnji politični sistem, ga kritično ocenjevati in se učiti za prihodnost. Ponujena bi nam bila priložnost za kazenski pregon in kaznovanje zločinov, priložnost preučiti in razmisliti o arhivski dediščini, skratka soočiti se s preteklostjo takšno, kot je bila.

Soočanje s preteklostjo je izredno pomembno za identiteto naroda na njegovi poti do svobodne in demokratične družbe. Zgodba o uspehu Arhiva Stasija nazorno kaže moč arhivov v službi javnega dobrega – so branik pred amnezijo družbe, tako v preteklosti kot tudi v sedanosti." (Vir: Zbornik referatov, 25. zborovanje Arhivsko društvo Slovenije in Arhiv RS z naslovom Primeri različnih praks v slovenskih arhivih, Ptuj 2011)

Ekipa OPS

Delujmo, sodelujmo in ukrepajmo za Osvoboditev, Očiščenje in Preporod Slovenije!